

Nunatta Qitornai

Inatsisartuni

27.oktober 2020

UKA2020/126

Kalaallit Nunatsinni silaannaap allanngoriartornera pillugu periusissiamik pisariaqartitsineq pil-lugu apeqquteqaat aallaavigalugu oqallinnissamut siunnersuut. Silaannaap pissusaata allanngoriartornera pillugu periusissiorikkut periusissiaasimasut sammisat ilaasa maannakkumut naaper-tuuttut katarsorneqarsinnaanerat pillugu apeqquteqaat aallaavigalu oqallisissiaq.

(Inuit Ataqatigiit, Inatsisartunut ilaasortaatitaat)

Oqallisissiamut pingaaruteqartumut qujanarsuaq.

Nunarsuarmi silaannaap allanngoriartorneranut tunngatillugu sermersuarput tassaavoq serminit ta-manit qanimat qammaataasatigut allatigullu nakkutigineqarnerpaaq. Sermersuarput aappat imar-piissuit qaffannerisigut nunarsuarmi sinerianni inoqarfii, inuussutissarsiorfii, illoqarfissuit tamarmik suujunnaarutigisussavaat. Taamaammat pingaaruteqarluinnarpoq inuiassuarnut silaannaap kissakkiartortinnejnarnera pakkersimaarniassallugu suliniarneq tupinnanngitsumik nunarsu-armioqatigiinnit assoroorutigineqarmat.

Kyotomi isumaqatigiisut 1992-mili nunatta peqataaffigalugu akisussaaqataaffigisaata kingorna nunarsuarmi silaannaap allanngoriartornerata kingunerisaanik maanna Parisimi isumaqatigiissutip an-nertusinera pingaaruteqarluinnarneralu nunarsuarmioqatigiinni politikkikkut, ilisimatuussutsikkut, inuussutissarsiorikkut, illersornissakkut, inerisaanikku allatigullu oqaluuserineqarnerpaat kingunerilerpaa.

Nunarput pisuni peqataavoq UNFCCC peqataaffigineqarpoq, Issittumi Siunnersuisooqatigiit nun-gusaataanngitsumik suliniarnermi suleqatigiissitami siulittaasuuffeqarpoq aammalu silaannaap al-lanngoriartornerata kingunerisaanik nunatut ukiorpassuanngortuni tulluarsarumalluni nungusaa-taanngitsumik ineriertornissamut nunanut allanut sanilliulluta siuttut ilaattut inissismavugut, tas-salu erngup nukissiuteqarnikkut siuarsaneq ataatsimoorfigigatsigu.

Issittumi najugaqarnitsinni oqaluttuarisaanitsinnilu silaannaap allanngoriaateqartarsimaneri arlariit inuuffigisarnerini inuttut tulluarsartuartarsimavugut. Piniakkat nikinnerini malinnaalluta, nooqataasarluta aammalu piniutitigut tulluarsartarluta.

Ullumikkut inuuniarnitsinni inooriaatsitsigut allaanerusumik aaqqissugaagaluarluta pingaaruteqarpoq inuuniuteqarnitsinni immikkut aamma tulluarsartariaqarnerput pinngitsoorneqarsinnaanngilaq.

Nunatta Qitornai

Inatsisartuni

Periusissiaqarnikkut inuiattut siunnerfivut erseqqissartariaqartut isumaqarpugut, aammalu ikorsiisutit tulluarsaanerillu erseqqissut inuiattut pisariaqartippavut.

Aalisakkat nutaat imartatsinnut piartortut, aalisagaqatigiikkuutaat nikikkiartortut, piniakkat allanngoriartortut aalisarnermut piniarnermullu inuuussutissarsiuteqarneq pillugu naalakkersuisut allorissaarnermi siusissumik piareersimasuarnissaanut piumasaqarnissaq pissusissamisoortutut isumaqarfigaarput. Taamatut oqarneq isumaqarpoq qilalukkat, arferit, nannut, kapisillit, saarulliit, raa-jat allallu inuuniarnitsinni pingaaruteqarluinnartut sunniuteqarfigineqarnerini aningaasatigut inuuniarnikkullu allannguiteqarfigineqartut tulluarsaavigineqartuarnissaat piareersimaffigineqartari-aqarluinnartutut isumaqarfigaarput erseqqissumillu politikkeqarfigineqartariaqartutut isumaqarfigalutigu.

Periusissiaqarnikkut iserfigineqarsinnaasut ilagaat nunatut qalasersuup aasaanerani ukiuni 20-ni agersuni imaroriartulernissaa qanoq isumaqarfigaarput, imartavut angallaffissuanngortussaaneri qanoq politikkeqarfigaavut, uumasoqatigiinnut sunniuteqarsinnaaneri qanoq eqqumaariffigaavut, qanoq piumasaqaateqarniarpugut aammalu imartavut illorsorumallugit aammali aningaasarsiorumalluta qanoq periusissarput ilusilersorniarparput. Apeqquitit pingaaruteqartuupput akissutissaqartittuartariaqakkavut nunarsuarmi issittulergusaannerup, pisuussutilergusaannerup aammalu sakkulersorfigineqariartortup inisisimanagerani erseqqissumik akissutissaqarfigineqassasut.

Nunarsuarmioqatigiit issittoq pillugu periusissiorput, silaannaap allanngoriartornera peqqutigalugu. Issittup aakkiorneranut pakkersimaarinneqataajumapput aammalu sunniuteqarumapput. Tamanna uagut issittumiittuusugut utimut aammalu siunissamut isigisumik qanoq sunniuteqarumaffigaarput.

Silaannaap allanngoriartornerata kingunerisaanik aamma periarfissat nutaat atorluagassaraavut. Suli aatsaat taama periarfissarissaartigivugut engup nukinga atorlugu suli annertusaanissatsinnut. Qanga aalisakkat suliarilluarnagut nalitusarnagillu annissorneqarnerisa peqqutigisimavaa nunatta avataani sulinermut aningaasartuutit akikinnerunerat unammillersinnaanermut tunngaviunera. Maannakkut unammillersinnaanitsinni nukik akikitsoq aammalu minguitsoq atorlugu nalitusaaninarsinni unammillersinnaassuseqarnerput maani atulerniarli qulakkeerlugu katersuiffikkut engup nukiga atorlugu nalitusaaneq allanit nunanit takuneqarsimanngitsoq eqquassinnaalerlugu.

Pisariaqarpoq nutaaliorsinnaassuseqarnissaq, pissutsit allanngoriartorput nunatullu ajugaasunngus-sangutta avaqqussinnaanngilarput nutaamik angisuumik eqqarsarnikkut inuussutissarsiuteqarnerput suli nukittunerulersissinnaagatsigu aammalu tunisassiavut suli pilerinarnerulersissinnaagatsigit. Periarfissamik nutaamik tunineqarpugut. Aaliangersinnaavugut artorsartunngussanerluta imaluun-niit ajugaasunngussanerluta.

Nunatta Qitornai

Inatsisartuni

Oqallisissiamut pingaaruteqartumut qujavugut.